

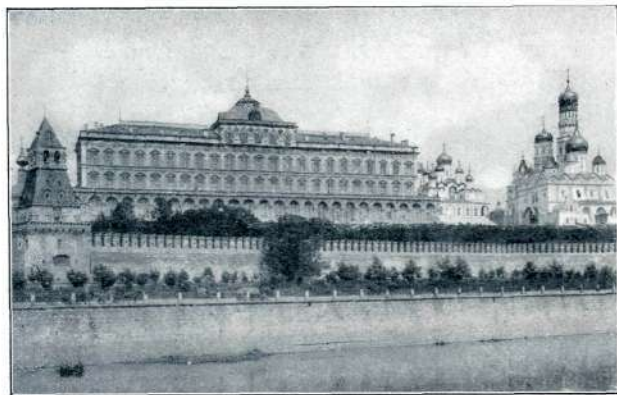

Moskva: Zvonik Ivana Velikega.

ob počitnicah, prilezejo malčki do matuške Moskve in na široko odpirajo usta, ko jim učitelj in učiteljica razlagata kremlevske znamenitosti.

Vlada ve, da je tudi vera močan steber domoljubja, zato podpira romanja. Mnogoštevilne trume božjepotnikov se vozijo po železnicah, v Palestino jih prevažajo mogočni parniki. Pa tudi v Moskvi sem videl procesije, ki so prihajale h Kremlovim katedralam.

Nekoč sem stal pred carsko palačo. Zvonovi po katedralah zazvone; skozi Kremlovo zidovje prihaja procesija samih možakov. Počasi so lezli v zložni klanec. Po trije so na močnih drogovih nosili težka bandera. Zastave pa niso bile iz tkanine, kot je navada pri nas, marveč iz rumenkaste kovine, najbrž iz medí, ki je deloma pozlačena. Bandero ima obliko kvadrata, ki je s stranico pritrjen na drog. Srednji nosač seveda največ trpi. Zato se je opasal s širokim jermenjem, da teža bandera lažje vzdrži; zgornji del srednjega droga se kar šibi pod kovino. Vsakih trideset korakov je procesija obstala, da so nosači počivali. Ker se mi je procesija zdela prav dolga, sem preštel bandera in sem jih naštel 105. Koncem spreveda so

Moskva: Carska palača.

korakali dijakoni, ki so nosili ikone, za njimi so stopali svečeniki z evangeliji, vezanimi v zlato in srebro, kot zadnji pa je prihajal protoierej z okroglo mitro na glavi. Procesija je izginila v Uspenskem saboru.

Vrnimo se k Ivanu Velikemu. Poleg zvonika stoji »sinodalna palača«, last svetega sinoda v Petrogradu. V tej hiši je svojčas prebival ruski patriarh; kesneje so nastanili v poslopju pisarne in bogato »sinodalno knjižnico«, kjer hranijo mnogo starih slovanskih in grških rokopisov.

Tej palači nasproti se dviga razsežni, samo enonadstropni »Čú dov monastír« (moški samostan čudežnega prikazovanja nadangela Mihaela). Monastir je v 14. stoletju ustanovil metropolit Aleksěj,¹ ki ga Rusi časte kot narodnega svetnika. O njem se pripoveduje, da je čudežno ozdravil ženo tatarskega kana, pod čigar nadoblast je takrat spadala vsa Rusija. V zahvalo mu je kan podaril prostor, kjer zdaj stoji samostan. Na voglu monastira je vzdana cerkva s šestimi modrimi in dvema zlatima kupolama, posvečena sv. Alekseju. Ko sem nekoč hodil krož samostana, je mnogo ljudi vstopalo skozi neka vrata. Radoveden se jim pridružim. Po stopnicah korakamo v prvo nadstropje, kjer se nahaja cerkev. Pred glavnim oltarjem je stal pop s križem v roki, ljudstvo pa je pristopalo in poljubovalo križ. Ob steni ugledam srebrno rakev; v njej se hranijo ostanki sv. Alekseja. Z veliko spoštljivostjo se narod bliža rakvi ter jo poljubljuje. To pa niso bili morda samo preprosti ljudje, ampak večinoma uradniki, častniki pa gospoda. Spomnil sem se, da so istega dne praznovali rojstni dan prestolonaslednika, čigar patron se tu časti.

Čudov monastir je bil stolica moskovskega metropolita in se še dandanes imenuje »stolni samostan«, dasi nadškof ne stanuje več v njem. Monastir je tudi zgodovinsko znamenit; marsikatera za Ruse važna zadeva se je odigrala v tem zidovju.

Na samostanskem dvorišču stoji cerkev svetega Mihaela, znamenita ruska božja pot. Ko sem stikal po dvoru, sem opazil, da mnogo ljudi prihaja iz podzemlja. Nad stopnicami ugledam napis: »Vhod v kapelico sv. Hermogena«. Bral sem, da je pred 300 leti vladal v Moskvi patriarh Hermogen. Tiste čase so pridrli pred Moskvo Poljaki ter jo zasedli. »Prepodobni« (sveti) patriarh je navduševal Ruse za pravoslavje in zoper poljskega kralja. Poljaki so ga vjeli ter zaprli v podzemne prostore Čudovega monastira, kjer je umrl od

¹ Se piše in izgovarja tudi: Aléksij.